

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

HELYBEN:		VIDÉKEN:	
Félévre . . . 6 kor. — fill.	Félévre . . . 9 kor. — fill.	Félévre . . . 9 kor. — fill.	Félévre . . . 9 kor. — fill.
Negyedévre . 3 kor. — fill.	Negyedévre . 4 kor. 50 fill.	Negyedévre . 4 kor. 50 fill.	Negyedévre . 4 kor. 50 fill.

Felolvas szerkesztő és lapfőmunkács:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL

Debreczen, Főter Biedermann-palota, földszint.
az udvarban hátul.

Bizalom.

A kormány bizalmat szavaztat magának a saját tisztviselői által. Itt is, ott is meg-megjelenik egy könyomatos forrásból származó hír, hogy a tisztviselők ilyen, meg olyan hálások a kormány iránt, a miért kegyes volt annyi idő után végre-valahára benyújtani az ő érdemüket szolgáló törvényjavaslatot, a képzelhető legrosszabb időben.

A kormány a „bizalom“ nyilvánításoknak láthatólag örül. Eddig mint mondani szokás, kutyába sem vette a hivatalnokokat. Most egyszerre szükség van a hivatalnokok jóindulatára, gondolván, hogy majd az ellenzék, tekintettel a tisztviselők érdekeire, majd beszünteti az obstrukciót s a parlamentáris malom gyorsabban leőrli a katonai javaslatokat s a kiegyezést. Széll Kálmán ugyanis ígéretet tett Bécsben, hogy bizonyos időre tető alá viszi mindkét törvényjavaslatot. Ígéretét beváltani nem tudja és ezért most apai jóindulatot tanusít a tisztviselők iránt.

De jó lesz talán, ha a kormány némi bizalmatlansággal fogadja ezeket a „bizalmi“ nyilatkozatokat. Ha valahol, úgy itt bizonyul a közmondás igaznak, hogy nem mind arany, ami fénylik. Nagyon hasonlítanak ezek a bizalmi szavazatok az essen Krupp-gyár munkásainak bizalmi nyilatkozatához. Még talán emlékezetben van, hogy a német császár beszéde után, a melyet Krupp koporsója előtt mondott, a gyár munkásai tömegesen üdvözölték a német császárt. Két munkást azonnal elbocsátottak, mert nem akarták aláírni az üdvözlő iratot. Ez bizonyította, hogy nem a saját jószántukból foglaltak állást a munkások. Még nyilvánvalóbb lett, a mikor egy-két hétre rá a munkások gyűlést tartottak s kijelentették, hogy csak kenyéradóik pressziója alatt szavaztak bizalmat és hódoltak a császárnak.

Egész Németországban gúnycacszajban törtek ki erre. Valóban nincs könnyebb és olcsóbb dolog, mint alkalmazottakat bizalomnyil-

vánításra presszionálni. Ha a hivatali főnök kimondja, hogy gyűlésezni és a kormánynak bizalmat szavazni kell, szeretném látni, hol akad olyan szegény, lenyügözött, kizsákmányolt, ezer bilincsekbe vert szubaltern hivatalnok, a ki azt mondaná, nekem nincs kedvem ennek a kormánynak bizalmat szavazni. Elmegy bizony valamennyi egytől-egyig. Nem bolond, hogy a neve a fekete könyvbe kerüljön és így az előmenetelt évekig lehetlenné tegye.

De ha jól odafigyel a kormány, látnia kell (ha látni tud) a hivatalnokok benső forrongását. Nem az ellenzék engedékenységtől függ, hogy a tisztviselők fizetésjavítására vonatkozó javaslatból törvény legyen, hanem a kormány méltányosságától. Csak fél napra tűzze ki tárgyalásra a kormány a javaslatot s azonnal letárgyalják, mint azt már első ízben megirtuk.

Hanem a kormány koncepot akar azért, a mit kötelelességszerűen ad a hivatalnokainak. A hatalom molochja előbb fel akarja falni az ország érdekeit s ezt akarja jutalmul a tisztviselői javaslatért. Tudja ezt minden tisztviselő. S ha a kormány ezt a játékot folytatja, igen könnyen megeshetik, hogy általános tisztviselői sztrájk keletkezik s tényleg megjelenik az ördög, a melyet Lukács pénzügyminiszter a falra festett.

Viharos ülés

a képviselőházban.

— Távirati tudósítás. —

Elnök: Apponyi Albert gróf.

Az irományok előterjesztése után elnök jelenti, hogy XIII. Leo pápaságának 25 éves jubileuma lesz 20-án, a mikor d. e. 10 órakor istenisztelet lesz a Mátyás templomban. A Ház is részt vesz a hálaadó isteniszteleten.

Gajáry Géza: Napirend előtt személyes kérdésben kér szót. A mult kedden Dániel alelnök határozati vitája alkalmával kijelentette, hogy a miniszterelnök ülést hosszabbító javaslatának tárgyalása alatt 120 képviselő volt jelen.

Gabányi Miklós! Koresmában. (Derűlttség.)

Gajáry Géza: Komoly dologban nem szoktam viczezelni. Felolvassa 113

képviselő nevét, a kik a határozathozatalon jelen voltak.

Gabányi Miklós: Eső után köpönyeg. (Zajos derűlttség.)

Gajáry Géza: Gabányi képviselő urnak lehet köpönyeg, de neki, szavahihetőségének igazolására nem közönbös az. Mindezt csak szavahihetőségének igazolására, nem pedig az elnöki határozathozatal igazolására hozta fel.

Kubik Béla: Kijelenti, hogy a multkor sem vonta kétségbe azt, a mit Gajáry most felolvasott. Gajáry más pillanatban olvasta össze akkor a képviselőket és nem akkor, mikor a szóló a Ház határozatképtelenségét hangoztatta. Akkor a parlamentáris formát nem tartották be. Gajáry utólagos konstatálása akadémikus jelleggel bír. Épp olyan természetű ennek a névsornak bemutatása, mint az ex-lex állapotban a szabadelvű-pártban aláirt nyilatkozat volt.

Gajáry Géza: Megköszöni Kubiknak, hogy elismeri szavahihetőségét. Félremagyarázott szavainak helyes értelmezésére kijelenti, hogy felolvasását pusztán személyes kérdésnek tekinti.

Elnök: Következik a napirend

az ujonczjavaslatok

folytatólagos tárgyalása.

Thaly Ferencz: A helyzetet most sokkal súlyosabbnak tartja, mint 48 előtt volt, hogy politikailag törvény kezdeményezési joggal élhetnénk. A nemzetnek azelőtt meg volt az a joga, hogy a király kivánalmait megtagadhatta. Ma már egyes képviselőknek törvény kezdeményezési joga illusóriussá van téve az által, hogy annak bizottsági tárgyalását meg lehet tagadni. Határozati javaslatot nyújt be, mely szerint a képviselőház utasítsa a kormányt, hogy az ujonczlétszám évenkénti megállapítására nézve terjeszsen be törvényjavaslatot. (Helyeslés a balon és szélsőbalon.) A függetlenségi-pártnak a javaslatok elleni küzdelemre erkölcsi alapot ad az, hogy a nemzetnek óhajáért küzd, mikor a nemzeti hadsereget követeli, (Élénk helyeslés a szélsőbalon.) midőn a közös hadseregnek, mely nyelvében, szellemében, jelvényében idegen, semmit megadni nem akar és nem fog (Zajos helyeslés, taps a szélsőbalon.) Felolvassa Apponyi lezárlójának egy részét, mely arról szól, hogy először jelenik meg választói között, mint a szabadelvű-párt tagja, de elvei, programja a régi (Éljen! Éljen! a szélsőbalon.) Azt hiszi, hogy ha a volt nemzeti-párt megakarja tartani politikai integritását, e javaslatnál sorompóba kell állniok. (Zajos helyeslés.) Mert ha ők most az első tárgyalásnál megkötik a nemzetet, azt el nem érhetik soha (Igaz! Ugy van! a szélsőbalon.) 1898-ban egyik beszédeben szóló megmondta már azt, hogy Apponyinak le kell vonni a konzekvenciát arra, hogy kormányra juthasson, mert politikai elveit ott nem érvényesítheti. A történetek után szóló is levonja a konzekvenciát és kijelenti, hogy ő a 49-iki alapon áll (Nagy tetszés, taps a balon és szélsőbalon.)

Elnök: Felkéri a szónokot, hogy beszédében csak törvényes határok közt mozogjon. (Nagy zaj a szélsőbalon.)

Barta Ödön: Hát az nem törvényes? (Zaj.)

Lengyel Zoltán: Törvényes az, csak odaát nem tetszik!

Molnár Ákos: Elakarnák sikkasztani. (Zaj. Elnök csenget.)

Madarász József: De nem engedjük!

Thaly Ferencz: Kérdi, hát ha egy párt kizárólagos magyar királyi követelne, vajjon törvénytelen alapon áll-e? Meg van győződve róla, hogy nem! (Ugy van! a balon.)

Fejérváry Géza báró: T. Ház! (Halljuk! Halljuk! a jobboldalon. Felkiáltások a szélsőbalon: Vonja vissza a javaslatokat.) Említette volt már, hogy a javaslat mennyi pénzbeli segílyt igényelt. Azóta az obstrukció tiszteletére igen sokan felszólltak, megvitatták a javaslatokat pénzügyileg, politikailag. Sok megtámadásban volt része, ez azonban őt hidegen hagyta.

Endrey Gyula: Nem nagyon láttuk!

Fejérváry Géza báró: Amint hidegen hagy most Endrey ur méltatlankodása is. A javaslatokkal katonailag Komjáthy Béla foglalkozott számszerűleg, persze a számadásokat össze-vissza forgatta, ahogy neki jobban tetszett. Foglalkozni fog a számokkal kissé bővebben, de kéri, ne vegyék ezt obstrukciónak, határozati javaslatot sem fog beterjeszteni, mert ugyse fogadná el. (Zajos derűtség.) Szükség volt gondoskodni a tarack hegyi és tábori tüzérség számára 9500, a hadi tengerészet számára 1320, tábori vadász és utászokra 1300 az összes újonczok száma 21,900, melyet a javaslat kér.

Gabányi Miklós: Majd fogják kérni a diplomáját is.

Fejérváry Géza báró: Azt majd Gabányi kéri, ha miniszter lesz. (Derűtség.) Addig beszélhet, a mit akar. (Zajos derűtség.) Miután a népképviselőt kívánja, hogy nyíltan megmondják, mennyi újonczra van szükség, hát a népképviselőt óhájának eleget akar tenni és az első javaslatot visszavonja. A mostani törvényjavaslat alapján több lesz 12,000 újonczczal és kevesebb lesz 12,000 póttartalékkal. Most áttér a pénzügyi részére a dolognak.

Kubik Béla: Azt mondta, semmibe se kerül.

Fejérváry Géza báró: Azt nem mondtam. Ez hét millióba kerül. De adófelemelés ez által egy fillér se lesz.

Molnár Ákos: Nekünk adóleszállítás kell már egyszer.

Endrey Gyula: Hát honnan veszik a pénzt?

Kubik Béla: A titkon összeszedett készletből.

Fejérváry Géza báró: Ezek a számok türelmesek, a papir is türelmes.

Bakonyi Samu: A nemzet is az!

Fejérváry Géza báró: De a miniszter még türelmesebb.

Kubik Béla: Nem tapasztaltuk!

Fejérváry Géza báró: Kubik ur nagyon sokat szól közbe.

Gabányi Miklós: Majd rendreutasítják, ha kell.

Fejérváry Géza báró: Felolvass egy kimutatást, melyből kitűnik, hogy a hadügyi költségekre fejenként nálunk esik a legkevesebb százalék. Így van ez a véradónál is. Nálunk a két honvédséget beleértve, az újonczjutalék 27 százalék pro mille. E javaslattal az arány csak annyit változna, hogy 28 százalék lenne pro mille. Tehát így is a legalacsonyabb még az európai államok közt. Bartha Ödön a számokat elferdítette.

Barta Ödön: Tessék előbb kontrollálni a számokat, azután mondani, hogy elferdítettem.

Fejérváry Géza báró: Sajnálom, hogy Beöthy Ákos nincs itt. (Beöthy belép a terembe. Felkiáltások a szélsőbalon. Itt van!)

Beöthy Ákos: Itt vagyok! (Zajos éljenzés a balon és szélsőbalon.)

Fejérváry Géza báró: Hát éljen, éljen Zichy Jenő gróf is! (Zajos derűtség a jobboldalon és a szélsőbalon.) Felhozták az amerikai hadsereget, hát erre nézve óhajt válaszolni.

Endrey Gyula: Hány újoncz van ott pro mille.

Fejérváry Géza báró: Azt nem tudom.

Lengyel Zoltán: Mert nem küldték meg Bécsből.

Fejérváry Géza báró: Statisztikailag kimutatja, hogy az amerikai hadseregről szóló számadatok, melyeket fel-említették, helytelenek.

Lengyel Zoltán: Bécsben esinálták a beszédet!

Fejérváry Géza báró: A tuloldalon levő urak, bocsánát a kifejezésért, folyton azon lovagolnak, sőt nyargalnak, hogy a javaslat elviselhetetlen terheket ró a népre. Nos hát ez nem áll. (Zajos ellentmondások a szélsőbalon.)

Fejérváry Géza báró: Utal néhai gróf Andrássy Gyulára, aki a legjobb hazafi volt, ezt nem vonhatják kétségbe. (Mozgás, zaj a balon és szélsőbalon.) Önök a tuloldalon szeretnék a nemzet nevében beszélni, nos hát ő is a nemzet nevében szól és nem hiszi, hogy a választó polgárok felüljenek az önök deklarációjukra. (Nagy zaj a balon és szélsőbalon.)

Lengyel Zoltán: Ezt visszautasítjuk választóink nevében!

Kubik Béla: Hogy lehet ilyet beszélni.

Justh Gyula: Majd visszaadjuk a kölesönt!

Kubik Béla: Utasítsa vissza az elnök az ilyen beszédet.

Lengyel Zoltán: Majd leszámolunk!

Fejérváry Géza báró: Jól esinálták elődeink, amidőn megalkottak egy többséget, mely a kormányon a vezetés van és kell hogy legyen. (Nagy zaj a balon és szélsőbalon.)

Ernst Sándor: Ez a parlament! Szép parlament!

Kubik Béla: És állandó minisztert!

Fejérváry Géza báró: Azt is, ha úgy tetszik. A tuloldalon felszóllalók támadták a dinasztit, a kormányt, az egész szabadelvű pártot. Nos, ő e támadásokat visszautasítja, mert azok nem felelnek meg a valóságnak. (Viharos zaj a balon és szélsőbalon. Helye les a jobboldalon.) Azt mondták a tuloldalon a hadsereg zászlajára, kétszínű fekete rongy. E kifejezést határozottan visszautasítja, az alatt a zászló alatt életüket, vérüket ontotta sok magyar ember, ezt a zászlót így lecsárolni nem szabad. (Viharos zaj a balon és szélsőbalon. El! El! Eláll! Hogy lehet ilyet mondani.)

Lengyel Zoltán: A feketesárga zászlót védi!

Kubik Béla: Micsoda miniszter!

Endrey Gyula: Nem hallgattuk tovább. Eláll! Eláll! (Viharos zaj. Elnök hiába csenget.)

Elnök: Csendet kér, mert így nem hallja a szónokot.

Fejérváry Géza báró: Felhoztak itt a képviselő urak eseteket, melyek állítólag képviselőkkel megtörténtek volna. Ő utána járt a dolognak és kijelentheti, hogy azok nem valók. (Zaj.)

Lengyel Zoltán: Hát a nagyváradi eset. Arról tessék beszélni!

Fejérváry Géza báró: A nagyváradi eset? Hát abban Lengyel Zoltán egyszerűen hazudott! hazudott! hazudott! (Az ellenzéken viharos zaj tör ki. A képviselők felugrálának helyeikről. Nem tárgyalunk tovább! Ilyet nem türünk!)

Molnár Jenő: kifut a terem közepére, szembe áll a miniszterrel s kiáltja: Micsoda beszéd ez!

(A jobboldalon a képviselők felugrálának helyeikről, Fejérváry előtt sorfalat állanak, mintha megakarnák védeni. Az óriási zajban a képviselők minden oldalról a terem közepére futnak. Kubik Béla, Justh Gyula, gróf Andrássy Gyula hangosan vitatkoznak. Az elnök hasztalan csenget. A nagy zajból csak egy-egy szó, kiáltás hallik: Nem tárgyalunk! Ki vele! Így nem lehet beszélni magyar parlamentben! A zaj folyton fokozódik, az ellenzékiek dühösen verik a padokat. A jobboldaliak esítítani kezdik a hangulatot. Az elnök végre szóhoz jut. A nagy zaj közepette alig hallatszik hangja.)

Elnök: A miniszter urat használt kifejezés ért rendreutasítom.

(A zaj nem csillapszik. Az ellenzékiek egyre kiáltják: Nem tárgyalunk tovább! Nem hallgatjuk a minisztert. Le vele! Hoch! Hoch! Apponyi hiába csenget. A jobboldal lassanként elhagyja a közepet és helyére megy. A vihar lassanként lecsendesedik. A baloldaliak is elfoglalják helyeiket.)

Elnök: Csendet kér minden oldalról. Ő megtartja pártatlanságát, elnöki tekintélyét. Kéri a képviselőket, legyenek neki ebben segédkezre. (Helyeslés a jobboldalon Nagy zaj a szélsőbalon. Felkiáltások: Ez nem elég, nem tárgyalunk!)

Visontay Soma: Zárt ülést kérünk. (Felkiáltások: Ugy van! zárt ülést!)

Fejérváry Géza báró: Elismeri, hogy Lengyel Zoltán képviselő ur ellen erős kifejezést használt és ezért bocsánatot kér. (Hosszas éljenzés, taps a jobboldalon. Zaj a szélsőbalon. Felkiáltások: Ez nem elég.) A nagyváradi dolgot illetőleg ő a hivatalos aktákból bebizonyítja, melyek az elrendelt vizsgálat után beérkeztek, hogy az, amit Lengyel Zoltán urról állit, valótlan hazugság. (Zaj a szélsőbalon.)

Kubik Béla: Tessék, megint sérteget!

Lengyel Zoltán: Fentartom minden állításomat. En ott voltam, de a miniszter ur nem volt ott. (Zaj. Elnök csenget.)

Fejérváry Géza báró: Több esetet felsorol, hogy a képviselők újságokból olyan adatokat merítettek, a mely nem igaz. Kéri az ellenzékot, ne küzdjenek ilyen fegyverekkel. (Nagy zaj. Ellentmondások a szélsőbalon.) A mi Zichy Jenő gróf kilépését illeti, csak most gratulál a grófnak.

Kubik Béla: Gratulál a nemzet.

Fejérváry: Erre csak azt mondhatja, hogy Zichy 1889-ben már egyszer kilépett a szabadelvűpártból, akkor mondtott neki valamit, azt fntartja most is, mert ő konzekvens. (Tetszés a jobboldalon. Zaj a szélsőbalon.)

Fejérváry Géza báró: A tuloldal olyan fegyvereket használ, melyet ő nem vehet komolyan. (Helyeslés a jobboldalon. Nagy zaj a balon és szélsőbalon.) Nem mondja, hogy mindenki, de a párt zöme ilyen alaptalan fegyverekkel küzd. Lehetetlen, hogy a józan magyar nép bele ne lásson ebbe a játékba, melyet ilyen fegyverekkel üznek. A magyar nép a koronát mindig tiszteletben tartotta. Mentelmi jog ide-oda, itt olyanokat mondanak a királyról, mely megrontja a loyaltást. De hiába teszik s hiába nezik

le a hadsereget is, az emelt fővel teljesíti kötelességét azon a magaslaton, melyről letaszítani semmiféle gyalázkodásokkal nem lehet.

Horváth Gyula (közbeszól): De ki támad meg parlamentet?

Fejérváry: Horváth ur nem úgy van! (Viharos zaj a szélsőbalon.)

Felkiáltások: Rendre!

Fejérváry: Önök is mondták erre a pártra, hogy nem párt, nem számít. (Nagy zaj. Rendre!)

Justh Gyula: Ilyen gyalázatos javaslatot hoz ide s még ilyen prepotens hangon beszél.

Elnök kijelenti, hogy nem hallotta a miniszter szavait, majd megnézi a gyorsírói jegyzeteket.

Fejérváry kéri az ellenzéket, hogy higgadtan szóljon a fontos javaslathoz. Megemlékezik Zichy Jenőről, ki minden második évben cseréli pártját: Egy ilyen pártcsere alkalmával mondta Zichynek, hogy kilépése fölséges volt, de a fölségestől csak egy lépés választ el a nevetésgestől. Ajánlja a javaslatot. (Eljenzés a jobbon.)

Szünet.

(Szünet alatt, amint Fejérváry a folyosón végig ment, a jobboldal zajosan éljenzett, a szélsőbal zajosan hocholt.)

Szünet után Fejérváry kijelentette, hogy Horváthot csak mint katonai tekintélyt nem tartja számbavehetőnek.

Lengyel fentartja állításait. Ismétli, hogy Aulich ezredes miként üldözte az önkénteseket a nagyváradi ezredben Aulich Hajdu főhadnagyot, mert az utczán magyarul beszélt, megbüntettet.

Fejérváry: Nem való!

Lengyel: A hivatalos adatokra, saját tapasztalataimmal szemben, nem adok semmit.

Fejérváry: Valótlannak tartja, hogy Kónya és Aulich ezredesek magyar falásukért gyorsabban avansáltak volna. Igaz, hogy Aulich sok önkéntest megbuktatott Nagyváradon, de mi lenne, ha a kultuszminisztert, minden megbuktatott diákért megbuktatnák. (Derültség.) Valótlannak tartja, hogy Hajdu főhadnagyot megbüntették, mert magyarul beszélt. Ezt maga Hajdu megegyezte.

Gromon Dezső honvédelmi államtitkár feláll. Az ellenzék viharos *Eláll!* *Eláll!* kiáltásokkal fogadja. Az elnök alig birt rendet csinálni.

Gromon Dezső ezután elmondja, hogy Lengyel *Hajdu* nagyváradi főhadnagyra, mint tanura hivatkozott, hogy Aulich a magyarságért megbüntettetett egy önkéntest. Hajdu most a miniszteriumban van. Megkérdezte, igaz-e az eset, mire felelte: „Tiszti becsületemre nem!”

Kiáltások jobbról: Mit szól hozzá Lengyel?

Lengyel: Hajdu, a kiról én beszélek, nem azonos az államtitkár Hajdu-jával. Az enyém Hajdu István százados, most Debreczenben szolgál, sohse volt Nagyváradon, nincs is a miniszteriumban. (Nagy derültség.)

Zichy Jenő feleli azután Fejérváry-nak, hogy jobb lett volna hallgatni a 89-iki eseményről.

Fejérváry: Nem teszem!

Zichy: Ön akkor alkotmányértést követett el báró ur, ezért léptem ki a pártból. Konzekvens maradtam magamhoz, ön is magához báró ur. Utaink sohasem találkozhatnak. Azt mondta rám, hogy a fölségestől csak egy lépés választ el a nevetésgestől. Miniszter ur, ön már megtette ezt a lépést. (Hosszas éljenzés és taps.)

A vitát holnap folytatják.

Hajdumegye baromfi tenyésztő egyesülete.

Debreczen, febr. 18.

Bizonyára emlékezetében van még Hajdumegye közönségének a debr. B. T. E. által ezelőtt 10 és 12 évvel rendezett fajbaromfi kiállítás, mely a Margit-fürdő disztermében és a eszmadia szinben rendeztetett. Különösen a Margit-fürdő disztermében rendezett kiállítás, mely úgy terjedelmére, mint a kiállított tenyészanyagoknak kiválóságával nemcsak Debreczennek, hanem országunknak dicsőségére vált, amennyiben páratlan volt a maga nemében és vetekedett a külföldi elsőrendű kiállításokkal. Azóta azonban nem hallott magáról az egylet absolute semmit sem, kidőlték a vezetőség sorából a leglelkesebb férfiak s miért-miért nem, nem töltötték be ezeknek helyeit s azóta az egylet alussa édes álmait.

Hogy éppen én zörgetem meg ablakokat, igyekezővén az érdeklődés és újjéredésre serkenteni benneteket, ezt csupán azért teszem, hogy ezáltal egy egyeseknek, mint hazafiai kötelességemnek eleget tessek.

Panaszkodunk folytonosan, hogy úgy az ipar, mint a kereskedelem stagnál, a mezőgazda pedig nem keresi meg fáradozásának ellenértékét. — Azért kell tehát folyton gondolkoznunk azon módokon, melyek segítségével anyagi helyzetünkön javíthatunk. Aki figyelemmel olvassa az orsz. B. T. E. szaklapját, a Gazdasági lapokat stb. gyakran talál benne buzdító fölhívásokat arra nézve, hogy vessünk számot a külföld baromfi és baromfitermékek szükségletével, tegyük tul magunkat a mindennapias, sőt sajnálatra méltó képzelődéseken s ne szégyeljük baromfi tenyésztéssel foglalkozni, a mi pedig évi mérlegünkben igen szép haszoneredményül szolgálhatna.

Mint előbb említém, 10 év előtt nagy dicsőséget aratott debreczeni kiállításával, mit bizonyít azon tény is, hogy még mai nap is számtalan külföldi tenyésztő és kereskedő fordul egyes helybeli tenyésztőkhöz vagy baromfiakért, mint más rokondolgok szállítása végett. Am az egylet főczéja a fajbaromfi tenyésztés, vagyis a nemesítő anyag tenyésztése volt. Ez alapja a baromfi tenyésztésnek, mert ezen válogatott tenyészanyag fejlesztésével és kiosztásával (az állam) a gazdák úgy testre, mint a tojásáhozomra nézve szebb és jobb állatokat nyernek, tehát jobban is értékesíthetik azokat. Azonban ez alap föltétel figyelembevételével nemcsak a magunk konyhájáról kell gondolkodnunk, hanem azon igyekeznünk, hogy ha már dolgozunk, legalább azt érjük el, hogy a felesleges jó anyag forgalomba hozásával a konyhai szükségletünkön kívül meglegyen fáradságunk jutalma is.

Az 1900-ik évi statisztikai kimutatás szerint Magyarország baromfi és baromfitermékeink kivitele 72 millió korona értéket képviselt. Am elvész ez összeg teljesen, ha tekintetbe vesszük, hogy az elenyésző csekély csoportunkkal szemben Anglia tojás szükséglete 15 milliárd drb. s ezután következik Németország 873,000 mm. szükséglettel. Angliába szállítottunk 80,000 mm. (1. rész) és Németországba 63,442 mm. A többi szükségletet Oroszország, Belgium és Svájc fedezi. Sajnos azonban hogy a mi tojáskereskedelmünk 3. részét Ausztria közvetíti és pedig 12—14 millió korona értékben a vámkülföldre és pedig mint bécsi árut, mely a legnagyobb keresletnek örvend és körülbelül 30 százalék haszonévezettől foszt meg bennünket. Így van ez a többi termékekkel is.

Éppen a mai nap folyamán lett fölhívva figyelmem a Keresk. és Iparkamara által azon átiratra, mely a Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete, tojásértékesítő központjától érkezett kamaránkhoz és amelyben fölhívja a kamara figyelmét arra nézve, hogy végre-valahára sikerült felszabadítani tojáskereskedelmünket a bécsi piac gyámkodása alól, amennyiben a magyar tojás ezental közvetlenül fog a német és angol piacokra szállítani és reméli, hogy amennyiben már egy tekintélyes külföldi nagy kereskedő céggel a szállításra nézve egyeséget kötöttek, sikerülni fog önálló kereske-

delmi működésünkkel is tekintélyt szerezni magunknak.

Ebből is látjuk tehát, hogy van jövője az általam felvetett eszmének, hogy minden eszközzel odabassunk, hogy Debreczennek ez oly régen alvó egyletébe új életet öltünk, mely hivatva legyen egy baromfi nemesítés, mint ebből kifolyólag egy értékesítő szövetkezet létesítését előmozdítani, serkenteni és munkakedvet önteni azon gazdák lelkületébe, kik eddig erre talán nem is gondoltak, vagy talán szígyenkeztek baromfi tenyésztéssel foglalkozni.

Nehéz feladat megoldása előtt állunk, midőn ily irányban szándékozunk létesíteni ez egyesületet, azonban hiszem, hogy egy ügybuzgó és tevékeny elnök vezetése mellett nagy dolgokat művelhetünk. Az egyesület alakuló gyűlése legközelebb meg fog történni s fölkérem különösen mezőgazdáinkat, amennyiben ez főképpen őket érdekli, saját érdekükben minél számosabban tömörülni.

Thiszen Arthur,

az Orsz. B. T. E. igazg. tagja.

Egyház és iskola.

Pályázat egyetemi tanári székre.

A budapesti tudományegyetemen a harmadik római jogi tanszék üresedésbe jött Wallies miniszter pályázatot hirdetett e tanszék betöltésére. A pályázat tegnap érkezett le a püspöki hivatalhoz, mely az egyházkerület jogakadémiáinak megküldötte azt.

Dr. Wolafka Nándor Nagy-Váradon. Dr. Wolafka Nándor püspök tegnapelőtt Nagy-Váradon a Szabad Lyceumon ünnepi beszédet tartott. A „Nagyvárad” című lap erről a következőket írja: A katolikus egyház fejének jubileumát lelkes ünnepséggel ülte meg a Nagyváradon Katholikus-Kör. A Szabad Lyceum, mely a kör keblében oly sikeresen működik, ünnepies felolvasó ülést rendezett, melyre vendégül meghívta a debreczeniek tüzes szellemű prepost-plébánosát, Wolafka Nándor cz. püspököt. A nagyváradi káptalan e kiváló tagja érdekes előadást tartott a pápáról, esetetve annak rendkívüli szellemét, egész világra kiterjedő munkásságát, nagy sikereit, kivált a pápaság tekintélyének emelése körül. Legérdekesebb része volt beszédének, amikor azt fejtegette, hogy a pápák mindig mély szeretettel viseltettek Magyarország iránt s ezért a pápához való ragaszkodás nálunk nem csak a vallási meggyőződés dolga, de hazafias kötelesség is. Fejtegette azt is, hogy a hűség a pápához, a hit és a honszerelmem nincsenek egymással ellentétben, sőt oly érzékek, amelyek kiegészítik egymást. A lelkes szónoki előadást zajosan megtapsolták, amint nagy tetszésben részesült a matiné többi pontja is.

VIDÉK.

Meglopta az apját. Tégilason esett meg ez a história. Tóth Imre ottani lakosnak vasárnap éjjel felfeszítették a házat s onnan ezüstneműeket s rengeteg ingóságot loptak el. A csendőrség nyomozásának érdekes eredménye az, hogy a betöréses lopást Tóthnak Zsuzsánna nevű leánya, Lippai Istvánúé követte el, a ki tettét be is ősmerte a csendőrök előtt. Lippainót felfeljenítették a debreczeni kir. ügyészségnél.

Czigányok által ellopott gyermek. Nemrég történt, hogy egy kóbor czigány banda Arad-megye egy kis községében ellopott egy gyermeket, a kit szülei megsirattak s keservesen keresték, de hasztalan. A gyermek

Le volt foglalva e hely a t. közönségnek, hogy megtudja az idény legnagyobb szükségét. Naponta érkeznek nagymennyiségben tavaszi és nyári áruk, legujabb női felöltők. Meg van tiltva árat kiírni olyan olcsó.

Asztalos József áruháza

— Debreczen, Kossuth-utca. —

eltűnt s ma sem tudják, hogy merre van. — A stájerországi Wucherm községből Johan Lederkas rendőrbiztos tegnap átiratot küldött Aradmegye törvényhatóságához s azt mondja, hogy ott elfogtak egy cigánykaravánt, mely között van egy három éves nem cigány gyerek is. Kérde, hogy nem az aradmegyei elvesztett gyermek van-e az elfogott cigányok hatalmában. A megye utján vizsgálat lesz ebben az ügyben s talán kideríthetik a gyermek személyazonosságát.

Népgyűlés Vámospércsen. Vámospércsen is terjednek már a szociálista tanok. A község száz polgára tegnap engedélyt kért arra, hogy márczius 22-ikén népgyűlést rendezhessenek. A gyűlés fővárosi szónoka Boros Mihály lesz. Tárgyak: a nép helyzete; a helyzet orvoslása.

A zsebkendő mint corpus delicti. Blum Jakab kabai lakosnak vasárnap éjjel feltörték a karámját s innen egy birkát loptak el. A karám mellett egy zsebkendőt találtak a nyomozó esendőrok, a kiket ez egyetlen fonal a tettes kézrekerítésére vezetett. A lopást Barna Sándor követte el, a ki vállára kapta, lakására vitte és megnyuzta a birkát, melynek bőrét s szőrét elégette a kementében, a husát pedig elvitte egy nádudvari tanyára, hol leányának volt a lakodalmá. A násznép aztán vígan felakalmazta a néhai birkát. Barnát feljelentették az ügyészségnek.

Egy cigány bünkrónikája. A hadházi esendőség elfogta Lakatos Imre cigányt, mert kiderült róla, hogy Tóth Jánosnál betöréses lopást követett el. A vallatás során Lakatos beismerte, hogy Veres Miklós hadházi gazdától füstölt husneműeket s egy oldal szalonnát, Grün Mórtól is sok ingót lopott el. Ezenkívül 10 más helyen is járt a tolvaj cigány, a kinek orgazdái is vannak.

EGYESÜLETEK.

A jótékony nőegylet ülése. A debreczeni jótékony nőegylet e hó 22-én, vasárnap délután a nőegylet helyiségében választmányi ülést tart. Az ülés tárgyai lesznek: Elszámolás a táncmulatságról. Szövevények bemutatása. Segély és vegyesügyek.

A Zion-egyleti tagok figyelmébe. A Zion debreczeni betegsegélyző egylet t. tagjai ezuton értesítettnek, hogy az 1903. évre érvényes választási listástrom a ma naptól kezdve folyó hó 25-ig az egyleti helyiségben, hivatalos óra alatt (naponta d. u. 6—7 óra közt) megtekinthető. Netalán kihagyás vagy jogosulatlan felvétel elleni felszólamlás ugyanott nyújtható be. Debreczen, 1903. febr. 17. A választmány.

Iparosok és alkalmazottaik figyelmébe. Az ipartestület kért föl bennünket a következő sorok közlésére: Felhívás a képesített iparosok és alkalmazottakhoz. Tapasztaltuk, hogy képesített iparosaink és alkalmazottak az ipartestületi betegsegélyző pénztárba való be, esetleg átlépés módozatait és ennek lehetőségét nem ismerik és ez okból nagyon sokszor fordulnak hozzánk felvilágosításokért. Tájékoztás céljából tehát ezuton értesítjük képesített iparosainkat és azok alkalmazottaikat, hogy a kerületi betegsegélyző pénztárból az ipartestületi

betegsegélyző pénztárba való önkéntes átlépés amint ezt az 1760/894, 7955/896 és 71068/901. számú keresk. miniszteri elvi jelentőségű határozatok, közelebbről pedig az ezen miniszteri rendeletek alapján meghozott helybeli rendőrfőkapitányi és városi tanácsi határozatok tartalmazzák, — a munkaadó és alkalmazottai között történt megállapodáshoz képest mindenkor szabad; munkaadó változtatás esetén pedig amennyiben az illető alkalmazott képesített iparoshoz áll alkalmazásba, a betegsegélyző pénztárba való bejelentés eskis az ipartestületi betegsegélyző pénztárnál eszközölhető. Debreczen, 1903. febr. 17-én. Az ipartestületi betegsegélyző pénztár elnöksége.

MULATSÁGOK.

Hangverseny a Svetits-intézetben. A Svetits-intézet önképző- és segélyző-egyesülete vasárnap, e hó 22-én, délután ismét hangversenyt rendez az intézet nagytermében. A hangverseny programja nagyrészt a most mult koncert műsora, két újabb bohósággal kibővítve. A vasárnapi hangverseny iránt széles körben nagy érdeklődés mutatkozik.

SZÍNHÁZ.

Kénytelen házasság. Az első Molier-est, a melyik üres ház előtt folyt le. Eseményekben nem is volt gazdag. A közönség alig melegedett fel egy pillanatra. Sganarellet az akarata ellenére házasodó tökfilkót Nagy Dezső játszotta sok igyekezettel. Hogy nem aratott teljes sikert, annak oka az volt, hogy a szerep nem illik egészen egyéniségéhez. Kitűnő két tudós volt Krémer Jenő és Sebestyén Géza. Kisebb szerepeikben kiváltak Pulágyi Lajos, Hahnel Aranka, Farkas Béla. A vigjáték után a Parasztbecsület ment meglehetősen vigjátéki modorban. Kivált az ensembléből K. Hegyi Lili esengő, egészséges szép hangjával. Adamek Irma tegnap egy pompás virágcsokrot kapott. (s. b.)

Ujházi vendégszereplése. Ujházi Ede vasárnap este ismét vendégszerepelni fog színpadunkon. A mester ez alkalommal Csiky Gergely színművének a Czifra nyomoruságnak egyik legjobb alakját, Mosolygó fiskálist fogja eljátszani.

Alkotmányos élet a színháznál. Tegnap egy heves és mérges színpadi jelenet után véget ért a színészek alkotmányos küzdelme. Sebestyén Géza önérettől duzzadó beszédben lemondott a képviselőjelöltségről és átadta voksait Szalay Károly ügyelőnek. A szintársulatot eszerint a márcziusi színészkongresszuson Krémer Jenő és Szalay Károly fogják képviselni.

Felhő Rózi beteg. A szintársulat kedves szubrett primadonnája Felhő Rózi, mint részvétellel értesülünk komoly beteg. Állapota tegnap olyan rosszra fordult, hogy több orvos konzultált felette. Betegsége miatt a műsor is változik, a mennyiben a mára hirdetett Denevér előadása elmarad s helyette az Agglegények kerül színpadra.

Gyermekek öröme. Makó Lajos igazgató megszerezte előadásra Komor Gyula gyermek darabját a *Liliomszál*. Az érdekes tündérrege gyermekelőadásban legközelebb színpadra fog kerülni.

UJDONSÁGOK.

* A katolikusok ünnepe. Az egész világ katolikus hiveire kiterjedő örömmünnepet ül a róm. kath. egyház pénteken, e hó 20-án. A kath. egyház feje XIII. Leo pápa e napon ünnepli pápaságának 25 éves évfordulóját. A kath. egyház közel két ezer éves történelmében most harmadszor ismétlődik meg ez a ritka évforduló. Ugyanis csak szent Péter az apostol fejedelem, IX. Pius és most XIII. Leo érték el azt. A 93 éves XIII. Leo testében megtörve, de az egész világ által bámult szellemi tehetségeinek teljes erejében érte meg a nevezetes évfordulót. A katolikus egyháznak ez örömmünnepét már 19-én este, mely napon püspökké szentelésének 60-ik évét tölti be a pápa, az összes harangoknak megszólalása fogja jelezni, 20-án reggel, délben és este ismét egy-egy negyed óráig fognak szólani a kath. templomok összes harangjai. 20-án, pénteken reggel 9 órakor egy helybeli, mint az összes kath. templomokban háláadó istenítisztelet lesznek, melyre az összes hatóságokat meghívják. E napon szünet lesz az össze; katolikus iskolákban és iskolai ünnepeket tartanak. A helybeli róm. katolikus templomban a háláadó istenítiszteletet dr. Wolafka Nándor püspök tartja s utána szent beszédet mond.

* A református tanítók a polgármesternél. A debreczeni ev. reform. egyház tanítótestülete tegnap Káposztás Imre elnök vezetésével tisztelgett Kovács József polgármesternél. A tanítótestület üdvözlését Káposztás Imre elnök tolmácsolta s kérte a város első polgárát, hogy a testület iránti jóindulatát ne vonja meg. A polgármester szívesen fogadta a tisztelgő küldöttséget és biztosította a testületet, hogy működését mindig a legnagyobb jóindulattal fogja kísélni.

* Tiszti lemondás. Szervánszky Jenő, a debreczeni 3-ik honvédgyalogezred tartalékos hadnagya tiszti rangjáról leköszönt. A honvédelmi miniszter a lemondást elfogadta.

* Márczius 15. Közeledik a nagy nap, a szabadság virágfakadásának gyönyörűsége napja, mely mindnyájunk szívét egy érzelemben egyesíti. A főiskolai ifjúság, félszázados hagyományához híven, ez évben is nagy szabásu ünnepélyeket rendez. Az ünnepélyek részint a főiskola dísztermében, részint a város főterén, az emlékkertben s a honvédsiroknál fognak lezajlani. Az ügyet a Magyar Irodalmi Társulat vette kezébe s a Társulat választmánya e hó 19-én, délután 2 órakor ülést tart, melyen a márczius 15-iki ünnepségeket készíti elő.

* Iparosok közgyűlési bankettje. Az ipartestület február 22-én, vasárnap tartja évi rendes közgyűlését. Közgyűlés után nagyszabásu bankett lesz az Angol Királynő éttermében. Részvételi jegyek 3 koronáért mától kezdve kaphatók az előjárósági tagoknál s az ipartestület hivatalos helyiségében.

* Az ipartestület központi pénztára. Az ipartestület előjáróságának legutóbbi ülése elhatározta, hogy központi pénztárt létesít, mely az ipartestület, a hitelszövetkezet s a betegsegélyző-pénztár pénzeit együttesen kezelje. A testület modern berendezésű külön helyiséget bocsátott most a központi pénztár rendelkezésére. Három hatalmas vasszekrény őrzi most már egy helyiségben az iparosok pénzeit.

* A kishortobágyi betörés. Megirtuk, hogy pár héttel ezelőtt ismeretlen tettes betört Szarvas Jakab kishortobágyi csárdájába s onnan 400 korona készpénzt loptott el. A megye csendőrsége folyton nyomoz ez ügyben s legutóbb a téglavető-telep néhány lakóját fogta gyanuba a tett elkövetésével. A nyom azonban nem volt helyes. A tettes minden valószínűség szerint Hegyesi Antal debreczeni csavargó, szijgyártó legény, a kit lopás miatt a Rendőri Közlöny is körözött. Hegyesi a tett elkövetése előtt hosszabb ideig a helyszínén lapangott s csak miután a terepet jól kikémlelte, követte el a betörést. Hegyest most rendőri és csendőri uton körözik s a debreczeni ügyészség is bocsátott ki elfogatási levelet.

* Ácsok tagjelölése. Az ácsok azt az előjárósági tagsági helyet, melyet lakatos szaktársaik engedtek át számukra, ifj. Pető György póttag behívásával töltik be. A póttagot a közgyűlésen választják meg, a szakosztály jelölése alapján.

* A finn-estély előkészítése. A siketnéma intézett javára rendezendő finn-estély előkészítése czéljából Oláh Károly elnöklésével szombaton délután értekezlet lesz, a melyen a finn-estély részletes programját állapítják meg. Az értekezletre Oláh Károly elnök ma küldte szét a meghívókat.

* Magyar nevek. Stricha Ádám nyíregyházi lakos, bádogosmester belügyminiszteri engedélyvel Sándor-ra, — Wildmann Jenő hajduszoboszlói lakos Vészi-re magyarosította a nevét.

* Drezda város Debreczenhez. A nagy német — és nem az osztrák kultúra — jelentős ünnepe fog ülni ez év május havában Drezdában. Ekkor nyílik meg ott a német városok kultur-kiállítása. A 25,000 lakosnál többel bíró német városok állítják itt ki mindazokat a kulturvíványokat, a melyek a nagy német birodalmat olyan páratlanul fejlődötté tették. Tiszta képet fog kapni a szemlélő ezen a kiállításon a német városok közlekedéséről, közvilágításáról, építészetéről. Be lesz mutatva egyes város vezetékek rendszere, hidja, kikötője, utcai vasútja, építészeti és lakásrendőrsége, pénzügyi és adóügyi igazgatása, egészségügye, rendőri ügye, iskoliztatása, szegényügye, betegápolási intézménye, jótékonyági intézete, az egyes városok takarékpénztárának működése. — A kiállítás György szász király védnök-

sége mellett május elsején nyílik meg Drezdában és szeptember végéig tart. Érdekes és méltó a felemlítésre, hogy Drezda városa hibátlanul fogalmazott magyar levélben hívta meg Debreczent a kiállításra. Az udvariasságnak és tisztesség tudásnak ez a jellegzetes ténye is mutatja, hogy a német birodalom egyik első városának hatósága mennyire felette áll a pökhendi osztrák városoknak, a kik állandóan német levelekkel kellemetlenkednek. Kívánatos dolog volna, ha Debreczen törvényhatósága elküldené a kiállítás meg szemlélésére főmérnökét, kulturtanácsosát és még egy szaktanácsosát. Az ott szerzett ismeretek nagy hasznára válnának a fejlődő Debreczennek.

* Hogyan óvjuk szemünket a romlástól? A „Jó Egészség”-ben olvassuk ezeket a tanácsokat: 1. Ha munkaközben megfájdul a szemünk, vagy ha elhomályosodik előttünk a betű avagy elhomályosodik az írás, akkor pihenjünk meg és tegyük félre a munkát. 2. Ügyeljünk arra, hogy kellő világítás legyen s a fény a könyvre vagy írásra essék. Legjobb, ha felülről vagy baloldaltól kapjuk a világítást. 3. Ha szemünk gyöngye ne olvassunk a vasuti kocsiban. 4. Fekvő helyzetben ne olvassunk soha. Sok ember szemének romlását az a rossz szokás okozza, hogy az ágyban olvas. 5. Nagy, hosszadalmas betegséget követő üdülő állapotban nem szabad sokat olvasni s írni. Írással, olvasással sokat foglalkozó ember vegye ki a részét az alvásból.

* Tűz a Kut-utcán. Tegnap délután tűz ütött ki a Kut-utcán, mely egész elhamvasztotta Szabó János gőzmalmi munkás házát. A ház nádfedéllel birt, melyet a szél által is élesztett tűz egyszerre lángba borította. A helyszínére kivonult tűzoltóság hosszúságos fáradozás után eloltotta a tüzet és a közvetlen-közvetlen levő házakat megmentette a fenyegető veszedelemtől. A tűzoltóság derekas munkát végzett. A tűz állítólag a kéményből felszálló szikrákból keletkezett.

* Dankó Pista és Debreczen. Az egész magyar sajtó részvétellel közölte a hírt, hogy Dankó Pista nagybeteg. Minden magyar ujság hasádjain felhívások jelennek meg, hogy rendelje meg a közönség Dankó legújabb dalait. Örömmel jelenthetjük, hogy Debreczen társadalmi elsőnek sietett letenni hálakoszoruját a beteg költő elé, mert rövid néhány nap alatt kétszázán rendelték meg a daloskötetet. Ezt a jóleső hírt pedig maga Dankó Pista adja tudunkra, a szerkesztőséghez intézett levelében.

* Csendőrségi hírek. A püspökladányi vasuti állomáson régóta lopják a pályatesten levő kocsikban elhelyezett kőszentet. A csendőrség Horváth László, Vadász Károly és Varga András személyében derítette ki a tolvajokat, akiknél már csak másfél mázsa szentet találtak. — Papp Juliánna dorogi asszony adósságát fizetni ment Tóth Juliánához, aki késedelmes adósságát dühében összeverte. — Zsadányi György hajdudorogi gazdát sötét este az utcán Vaszta Sándor súlyosan megverte. — Viompár Mihály a dorogi nagy korezmában Simcsák Józsefet és több társát véresre verte. — Nagy Miklós hajdunánási lakos padlását felfeszítették és onnan 30 korona értékű

husnemüt loptak el. — Kökényesi Bálint hajduhadházi gazdát Meták János és társai botokkal és ököllel súlyosan megsebesítették. — Czigánykaravánt tolonczoltak tegnap ismét a csendőrök. Vértes felől jött a nyolczvanta raj és Balmazújváros felé igyekezett. A csendőrség meghiúsította e szándékukat. — Fábrián János hajdusúmsomi tanyai lakos sógor-nőjét, Fábrián Gábornét saját házában megtámadta, rátörte az ajtót, aztán felpofozta, földre teperte és megfolytogatta az asszonyt, aki feljelentést tett a debreczeni kir. járásbiróságnak.

* A harmadik tél. Az idei tél olyan, mint a jó könyv, három kiadásban is megjelenik és a mi fő, mindegyik kiadás újabb és újabb változatos tartalommal kedveskedik az emberiségnek. Azt a mostani harmadik telet Meteor, Szeged zseniális időjósója már jó előre jelezte, habár a kritikus nap kissé korábban köszöntött be, miként ő hitte. Az ugynevezett esomópont ugyanis a mai nap volt, mikor is a pár nap óta dühöngő erős északi szél, ugyancsak csipős hideget hozott és ismét kökeményüvé fagyasztotta a talajt. Délben ugyan melegen süt a nap, de ezt csak pár óráig tart, estefelé ismét metsző hideg készítette az embereket a menekülésre ama bizonyos barátságos helyre, ahol a boldogság honol. Most már csak az a kérdés, megelégszik-e a szeszélyes tél a három kiadással, avagy lesz még egy negyedik, esetleg ötödik tél is? Pedig a szegények, de még a gazdagok is úgy tartják, hogy egy is sok!

* Tegnap halottak. Tegnap a következő halálozásokat jegyezte be az anyakönyvi hivatal: Vincze Lajos ev. ref. 16 hónapos, Eperjesi Jenő ev. ref. 10 hónapos.

* Köszönetnyilvánítás. Mindazon rokonok, barátok és jóismerősök, kik felejthetetlen drága Erzsikénk, utolsó végtisztesség tételén, részvétellel fájdalmunkat enyhítették, fogadják ezuton hálas köszönetünket. Nagy Sándorné és családja.

TAVIRATOK

Fejérváry—Lengyel affér.

Budapest, február 17. Lengyel országgyűlési képviselő ma Kubik Bélával és Bartha Ferenczel provokáltatta Fejérváry Géza br. honvédelmi minisztert. Fejérváry segédei: Andrassy Tivadar és Hadik János grófok. A segédek este a Nemzeti kaszinóban tárgyaltak.

Lesz-e háboru?

Róma, febr. 17. A lapok — úgy látszik egy forrásból — táviratot kaptak Szófiából, a mely jelenti, hogy az ottani bolgár körökben az a nézet, hogy a porta a reformtervezetet, minden nehézség nélkül fogja elfogadni és a dolog így simán nyer befejezést. A porta ugyanis évtizedek óta nem volt ilyen előkészületlen állapotban és tartózkodni fog a háboruba való beavatkozástól.

Berlin, febr. 17. A német császár tegnap két óra hosszat tanácskozott Bülowval a macedon kérdésben. Az akcióban, ha bekövetkezik, akkor Németország neutrális marad.

A spanyol király beteg.

Madrid, február 17. Alfonz spanyol király — mint illetékes helyről jelentik — beteg. Ez volt az oka annak, hogy nem jöhetett Bécsbe nagyanyja, Erzsébet főhercegnő temetésére.

Sztrájkoló hajószek.

Marseille, február 17. Két olasz hajó munkásai és matrózai — számra nézve 120-an — tegnap sztrájkba léptek, azért, mert bérükből heti 2 és fél frankot vontak le. A sztrájkolók az egyik hajón nagy rombolást vittek végbe. Mind azt a fenyegetést tették, hogy felrobbantják a hajó kazánját, a rendőrség letartóztatta a főbb czinkosokat.

A szabadság-hóhér utazása.

Fokváros, február 17. Chamberlain a jövő hó közepe táján tér vissza Angliába.

Szoczialisták anarchisták ellen.

Bremerhafen, február 17. Itten vagy 2000 szoczialista munkás vasárnap gyűlést tartott, a melyen többek között hevesen keltek ki az anarchisták ellen. Egy szónokuk e szavakkal végezte beszédét:

— Le az anarchistákkal!

Mire a gyülekezet vagy tizszer ismételte e szavakat.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, február 17. Készárúüzlet változatlan. Határidőüzlet szintén változatlan. Jegyztetett: buza ápril 7.57—58, buza okt. 7.60—61, rozs ápr. 6.60—61, zab, ápr. 6.16—17, tengeri májusra 6.02—03, tengeri júliusra 6.10—11.

Véres szerelmi dráma Budapesten.

A Ferencz-városban ma reggel egy munkás ember szerelmi féltékenységből agyonlőtte a kedvesét, azután pedig maga ellen fordította a fegyvert és életveszélyes sebet ejtett magán. A véres eset részletei a következők:

A Gyep-utca 15. számú ház egyik földszinti lakásában egy munkás családnál lakott Benicz Rozália 41 éves volt házvezetőnő, akinek szerelmi viszonya volt Kapitány Mihály 30 éves szalánczi gyári munkással. Benicz Rozáliának a férje egy szemetes kocsis, akivel azonban az asszony nem élt együtt.

Az utóbbi időben Kapitány Mihálynak nem volt állása és kedvesének Benicz Rozáliának is fogytán volt a pénze, úgy, hogy a szerelmes pár nyomorba jutott. Kapitány Mihály, mint a házbeli beszélik, mindenképen ráakart venni kedvesét, hogy legyenek öngyilkosok, de az asszony hallani sem akart erről. Tegnap éjjel Kapitány Mihály beállított a kedveséhez és ennek ágya mellé ülve, egész reggeli hat óráig beszélgetett vele. Ekkor Kapitány hirtelen revolvért rán-

tott elő és az ágyból kiugró kedvesére rálőtt.

A golyó az asszony hátába fúródott és a szívet is érintette, úgy, hogy az ajtó küszöbénél összerogyott és azonnal meghalt. Erre a gyilkos maga ellen fordította a fegyvert és föbe lötte magát. Az előhívott mentők eszméletlen állapotban vitték Récey tanár klinikájára, míg az asszony holttestét a törvényszéki boncz-tani intézetbe szállították.

Kapitány a tettét előre megfontolt szándékkal követte el, a mi a rendőrséghez intézett leveléből is kitűnik, mely így hangzik:

Mélyen tisztelt Kapitány Ur!

A bánat vezetett a halálba. Szívemből szerettem Rózsit, de csalfa volt és csak csalogatott. Minden keresetemet rá áldoztam, még anyámtól is elidegenedtem miatta. Ha én nem lehettem vele boldog, hát más sem legyen.

A levélnek azt a részét, mely szerint Kapitány a kedvesére költötte volna pénzét, a házbeli valótlanok mondják. A dolog szerintük ellenkezőleg áll, mert az asszony költötte minden pénzét Kapitány Mihályra, a ki állás nélkül csavargott.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Dr. Vass Antal — táblabíró. A debreczeni kir. törvényszék birói karának egyik legkiválóbb tagját, dr. Vass Antalt a király táblai bírónak nevezte ki a pécsi kir. táblához. Az új táblabíró Debreczen társadalmi életének is kedvelt, népszerű alakja volt s távozásának híre minden körben sajnálkozással találkozott, melyet csak az enyhít, hogy királyi kitüntetés szolítja el Debreczenből. A megüresedett birói állásra legközelebb pályázatot hirdetnek.

§ Lakatos Pintye. Lakatos Gusztáv Pintye nevét jól ismeri a debreczeni közönség. Ez a torzonborz, fekete legény valóságos típusa a hajdusági, minden rosra kész czigányságnak. Legutóbb lopás miatt került vizsgálati fogságba, mert több társával együtt Horváth Andrásnak az országuton haladó kocsiját oldalt felmetsette s abból 50 korona értékű hajtó és gyeplőszárat lopott el. A lopott holminknak egy részét Gál András és Barna Imre vették meg. Lakatos Pintye lopás miatt három havi fogházbüntetést, Gál András és Barna Imre orgazdaság miatt 40—40 korona pénzbüntetést kaptak.

CSARNOK.**A Józsefstadti kőkoporsó.**

Rablánczon a hazáért.

— Irta: FARKAS EMÓD. —

— Folytatás. —

A foglyok hálától eltelve dicsérték a humánus herceget, a ki nélkül csakugyan megsülhetek volna s a tűz elfojtása után azzal a vigasztaló tudattal léptek be korontól lepott ezelláikba, hogy nem minden osztrák szívéből halt ki még a jó szív és nemes indulat.

A magyarok iránti gyűlölet hullámgűrűjében fel-felbukkan még itt-ott egy parányi szikla, a mely menedéket ad a szegény hajótörötteknek.

Hogy mi történt a hájfejű korhely ezredessel, arról nem igen tudtak meg semmit, mert pár hét múlva Gyulafehérvárra indították őket.

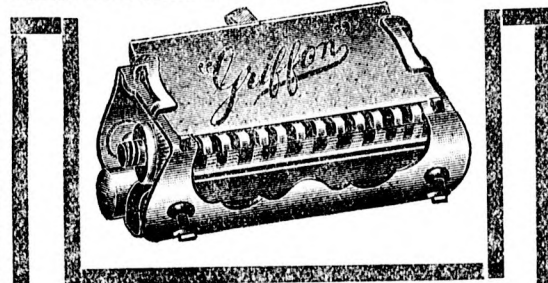
*

A kik örökös, komor egyhanguságra vannak kárhóztatva, csak azok tudják igazán, hogy milyen tenger öröm van egy esőpnyai változatosságban.

Hogyne örültek volna tehát a foglyok annak, hogy újra gyönyörködhetnek a természet mélabus őszi szépségében s teli tüdővel szívhatják magukba a pompás, hótiszta levegőt, a melyet a hegyoldalak erdei lehelnek.

Embereket fognak látni, derék, igaz magyar székelyeket s milyen jól fog esni. egy kis reményt gyűjteni bizalom- és reményteljes arcukról. Ugyanis oly kevés volt már ebből nekik. Most legálább ismét megszédhetik magukat belőle.

(Folyt. köv.)

GRIFFON a legjobb és legolcsóbb valódi amerikai önbortváló

készülék. Kényelmes kezelés, könnyű, kellemes és biztos bortválás.

a legújabb automatikus lezuhoszj minden más önbortváló készülékhez is alkalmas

GRIFFON

Kapható eredeti gyári árak mellett

MÁRTON GYULA cégnek
DEBRECZEN.

Mihalovits J. gyógyszerháza „Kigyó”-hoz

Debreczen. Főpiacz. A városházzal szemben.

Ajánlja a teljesen fémentes s kiváló hatásu

„Mollitergin”

rcz s kézbőr finomító szépítő szerét, mely folyadék amíg ártalmatlanságra nézve teljesen egyezik a vaselin s glicerinrel, hatásra nézve azokat jóval fölülmulja. Hatása gyors és biztos! A szélkiütés arcot, vagy kezeket a legrövidebb idő alatt fehérré, puhává s üdévé teszi s poudert alá is igen ajánlható. Mint bőrápoló szer páratlan!

Egy üveg „Mollitergin” ára 1 korona.

SZINLAP.

Ma, szerdán 1903. február 18-án:
Felhő Rózi betegsége miatt a mai napra
hirdetett „DENEVÉR“ helyett színre kerül:

AZ AGGLEGÉNYEK.

Vigjátók 5 felvonásban.

Holnap, csütörtökön, február hó 19-én, bérlet
121 ik szám „A“

MONNA VONNA.

Dráma 3 felvonásban.

Ház árverés.

A Morgó-utcza 25 ik sorszámú
ház folyó hó 19-én délután
3 órakor, a debreczeni törvény-
szék árverési termében el fog ár-
vereztetni. Ezen árverésre a venni
szándékozók ezennel meghivatnak.

1974—1903.

Széna eladási hirdetés

A város belső és külső guti erdő-
ségén az 1902. évben termelt széná-
nak nyilvános árverésen leendő elada-
tása elre deliervén, értesítettnek a venni
szándékozók, hogy az árverés a hely-
színé f. 1903. évi február hó 21-ik
napján tartatik meg s a vontai hegyi
erdőőri laknál fog délelőtt 9 órakor
megkezdetni.

Debreczen, 1903. február 16.

A városi tanács.

1 méter 80 cm s éles tenni fianel 12 krajczár.

Az üzlet teljes felosztása miatt

hatóságilag engedélyezett

Végkiárusítás.

Van szerencsém a t. közönség szives tudomására hozni, hogy női divat,
vászon és rövidáru üzletemet felosztattam s a raktáron levő árukat a beszerzési
árnál is olcsóbban árusítom el — és pedig:

Női ruhaszövet
Carton, batizst
Vászon, Chiffon
Velez, fianel
Posztó és haraszt kendő
Dejekfűző (mieder)
továbbá

Női, férfi- és gyermek tricó ruhák
Fiu- és leány ruhácskák
Női, férfi- és gyermek fehérneműek
Gallérok, zsebkendők
Paplanok, esernyők
Fűzőnyök, agyterítők
Mindenféle béléseműek.

Minden elfogadható áron.

Ezen olcsó bevásárlási alkalmat a t. vevő közönség b. figyelmébe
ajánlva, vagyok kiváló tisztelettel:

KISS LAJOS

Alföldi Takarékpénztár épület.

1 pár finom kézelő 20 kr., 1 ötrétű gallér 12 krajczár.

Schicht szappan

„Szarvas,, vagy „Kulcs“

jeggyel.

legjobb és legkiadósabb s ezért a
legolcsóbb szappan.
Mindenütt kapható!

A híres és közkedveltségnek örvendő Kaszon-Impér

„Répáti“ savanyuviz

mai naptól kezdve közvetlenül a forrástól, egész friss töltésben kerül forgalomba,

Dr. Lengyel Béla m. kir. egyetemi tanár szakvéleménye a következő: a K.-Impér „Répáti“ savanyuviz a **legközt**
is a **legjobb**ak köze tartozik, nemcsak mint élvezeti ital kitűnő, hanem mint **gyógyító** ital is **megbecsülhetetlen** szerencsés
vegyl. összetétele rendkívül **dus szénsavtartalma** következtében megérdemli, hogy a maga nemében **legkitűnőbbek** egyikének tekintessék.

Purjesz Zsigmond dr. professzor a következőképen nyilatkozik: Alulírott bizonyítom, hogy a „Répáti“ savanyuvizet a
nyábhártyák hurutos bántalmával ellen ismételve jó sikerrel alkalmaztam.

Első rangu gyógyital emésztési és vizeleti nehézségeknél, vese és gyomorbajokba,
g. uladási hólyag és kösövényes bántalmak ellen stb. stb.

Főuri kedvencz ital, a legkedvesebb pezsgőborviz.

Debreczeni főraktárunk: Kontsek Géza és Főlegyházy János uraknál,

hol mindig friss töltésben kapható.

Kereskedőknek és vendéglőknek nagybani előny árak.

Követhető vendéglőkben kapható: Hauer Bertalan, Angol királynő, Németh András, Bika-szálloda, Törő Imre, Fehérlő-
szálloda, Drélaer sörcsarnok, Frohner-szálloda, Vogel Ferencz Vasut szálloda, Kis-pipa, Kemény János, Széchenyi-szálloda, Szarvas
vendéglő, Debreczeni szálloda, Kormos vendéglő, Zech Józsefnél Korona vendéglőben.

Apró hirdetések.

Díja 10 szög 40 fillér, minden további szög 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomott szög 4 kr. 8 fillér.

Levélnél tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg beküldetik. Apró hirdetések előre fizetendők.

Levelezés.

Mely nemes szívű, mag' nos idős ur volna hajlandó pártfogásba venni, esetleg álláshoz segíteni fiatal urit? Leveleket a kiadóhivatalba "Germaine" czimre kérek.

Három intelligens barátnő keresi előkelő, művelt, nemes gondolkodású ur embereket barátságát. "Vig", "Komoly", "Solid" jelige alatt postrestante, főposta.

Eladás.

700 darab tölgyfa, mely 2 éves vágás eladó. Honvéd-utca 62.

Denaturált szesz literje 40 fillérré kapható ifj. Czeglédi József üzletében Bika szállóval szemben.

Boros Testvéreknél divatos női ruhakelmék, selymek, téli kendők és velemek a versenyben letező legolcsóbb árakban. Maradék féláron.

Pemetefü cukorka (Borsy-féle) 1 doboz 10 krajczár. Kapható: Borsy cukrázdába és Józsa és Jóna urak üzletében.

Tölgyfa szőlőkaró kapható míg a készlet tart Hegedüs Emil tüzifa raktárában nagyban és kicsinyben Miklós-utca 7. sz.

Tisztán kezelt sámi bor, nem savanyu 22 kr. literje, Csapó-utca 39. sz.

Szoboszlói uton, három köblös ujosztású föld eladó. Értekezhetni lehet Csigekert 22.

Eladó 900 négyszögöl pusztai föld, a tóczóskert első járásban (Csonka telep). Értekezhetni Ganovszky Lajos fűszerkereskedésében.

Felvágott fa házhoz szállítva, mm. 90 kr. Marmorstein, Tizenháromváros-utca 6. sz.

Kereslet.

Egy jó forgalmu kovácsműhelyhez kerékgyártó keresetetik. Czím a kiadóhivatalban.

Czénzárók kerestetnek ház eladás és vevésre. Czím a kiadóhivatalban.

Egy kereskedelmi tanfolyamot végzett leány, a ki jó írással bír, Katz Jakab irodájában alkalmazást nyerhet.

Fehérnemű varró nő teljes ellátásra felvétetik, Rákóczy-utca 23. szám. Veller és Vilson gép helyben.

Tanuló leányok felvétetnek Rózsa Lajos női kalap osztályában, Kistemplom-bazár.

Ajánlat.

Három szoba, mind külön konyhával és kamarával, pingzével a vaggongyár mellett levő szőlőbe kiadó. Értekezhetni: Kovács Sándor pavillonlak-tanya, Kantin.

Egy elegáns uri garcon lakás, két szoba, előszoba, butorozva vagy butor nélkül május 1-től kiadó. Értekezhetni Szent-Anna-utca 5. szám I. emelet jobbra.

Gazdasszonynak ajánlkozik idősebb nő, falura vagy tanyára. Apafy-utca 59. sz.

Üzlethelyiség kiadó. Debreczen, Szent-Anna-utca 36. szám, egy csinosan berendezett fűszerkereskedés, mely korlátlan italmérséssel és dohány kistözsévével bír, teljes berendezéssel bérelhető. Értekezhetni ugyanott.

Zongora órákat adok kezdőknek, könnyű módszerrel, havi 8 koronáért, saját zongorámon. — Czím a kiadóhivatalban.

Szépség, szépítés, a jóízű követelménye!

Férjhez menni óhajtó hölgyek

a Matild arczkenőcs, Matild krém, Matild arczszépítő szappan és pondejt használják, mely ártalmatlan szerek, minden bőr tisztálanságot megzűntetnek, biztosan elérik czélukat és pénzüket nem dobják ki ok nélkül, mert ha e szerek bármelyike nem használ, a szer avát minden csürés csavarás nélkül visszadják a czím: KUN gyógyszerész párisi laboratoire cosmetique "Matilde" magyarországi műlaboratoriuma. (Alapított 1895 Budapest Nefelejts-utca 23.) Budapest Töröknél. Debreczeni raktár: Tóth Béla gyógyszerárán.

ACS TESTVÉREK, DEBRECZEN.

Van szerencsénk a n. é. közönséget értesíteni, hogy Piacz-utca 48. sz. alatt

ACS TESTVÉREK

törvényszékiileg bejegyzett cég alatt

RÓFŐS-, NŐI DIVAT- és RÖVIDÁRU ÜZLETET

nyitottunk. — A helybeli piacon több éven át szerzett tapasztalataink és azon körülmény, hogy árúinkat csakis első kézből szerezzük be, azon kellemes helyzetbe juttatnak bennünket, hogy a mélyen tisztelt közönséget a legutányosabban és lepontosabban szolgálhatjuk ki. Berendezésünknek arra voltunk különös tekintettel, hogy árúink finomságával a legmagasabb és legfokozottabb igényeknek is megfelelhessünk.

KÜLÖNÖS FIGYELEMBE:

Női ruh szövetek, jó moó cretonok, voile, francia dealis és batistok. Nagy választék női és férfi fehéraeműekben kész blousokban, szépségi vásznak és asztalneműekben, függöny, ággyterítők és paplanokban. Rövidárak, nap- és esernyők, kézelők, gallérok, nyakkendők. Mindennemű női és férfi szabókellékek. Csipkék, szalagok, zsebkendők, har snyák legolcsóbb bevásárlási forrása.

Szíves pártfogásért esedeznek

teljes tisztelettel

ACS TESTVÉREK

Debreczen, Piacz- és Szent-Anna-utca sarok.

A meddig a készlet tart!

Mint különös

● olcsóságokat ●

ajánlunk:

Jó mosó zephireket	mtr. 20 kr.
120 czm. Női divatposztókat	" 56 "
Jó mosó barchetieket	" 22 "
Bluzra való barsonyokat	" 50 "
Pongis selymeket	" 65 "
120 czm. Cybelin kelméket	mtr. 75—90 kr.
Egész új bluz selymeket	mtr. 85—1 frt g
120 czm. divatszöveteket	mtr. 45 kr.

Bosznay J. és Társa

divat-áruháza

Debreczen, Kossuth-utca 5. sz.

Báli toillettek

és jelmezek

tisztítását

kifogástalanul teljesít

Hrabéczy Antal

kelmefestő és vegytisztító intézete

Debreczen

Széchenyi-utca 42-ik szám.

Vidéki tudakozásokra azonnali válasz.